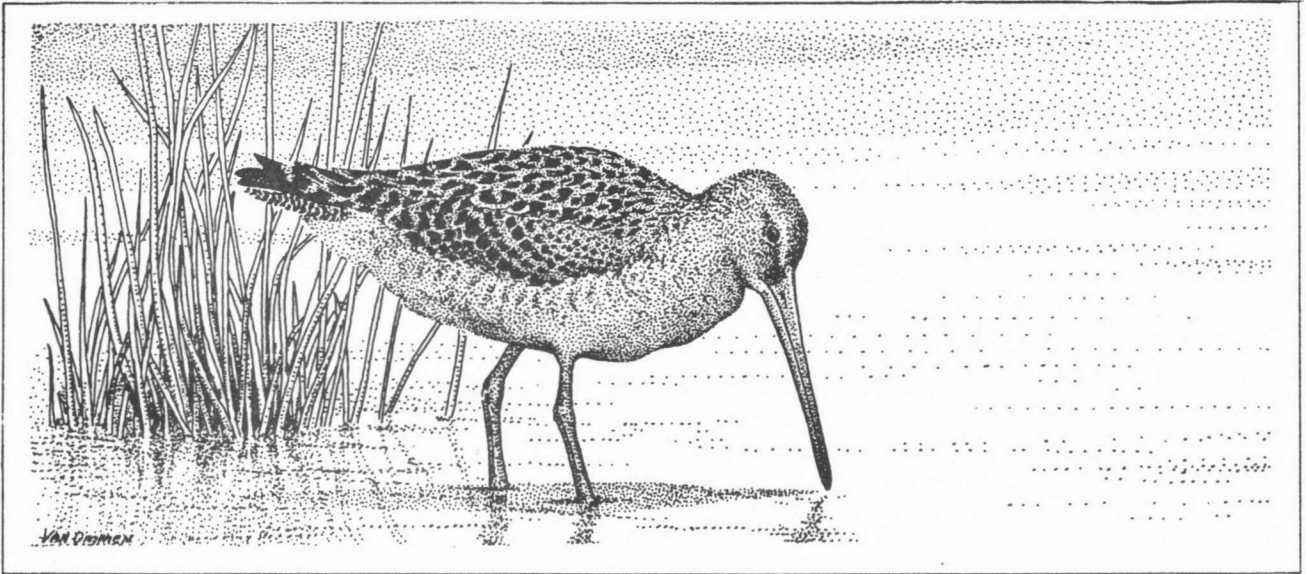

Grote grijze snip in de Lauwersmeer in juli 1987

Bert de Bruin
Enno Ebels

Op 11 juli 1987 ontdekten André en Rien Romijn 's ochtends in een plasje langs de weg door de Lauwersmeer bij het Jaap Deensgat een Grijze Snip. 's Middags werd de vogel roepend gehoord en op grond daarvan als Grote Grijze Snip gedermineerd. De driftig foeragerende vogel werd 's avonds door o.a. ondergetekenden gezien. De Grote Grijze Snip is in de daaropvolgende periode door menigeen gezien en voor het laatst, voorzover bekend, op 30 juli door Egge Boerma.

Omdat een Grote Grijze Snip vaker gezien zou kunnen worden en doorgaans moeilijk te onderscheiden is van een Kleine Grijze Snip, volgt hieronder een uitvoerige beschrijving van de vogel in de Lauwersmeer.

Grootte en bouw: Middelgrote, fors gebouwde steltloper. Grootte tussen mannetje en wijfje Kempphaan, waarmee direct te vergelijken. Poten relatief kort, snavel recht, fors en opvallend. Vleugelpunten ongeveer samenvallend met staartpunt. Tertiairs zeer lang en handpennen geheel bedekkend. In vlucht poten nauwelijks voorbij staart stekend.

Kop en hals: Kruin zeer donker met kleine lichte vlekjes, als 'petje' afstekend tegen lichte wenkbrauwstreep. Kruin op achterhoofd in punt uitlopend en daarna op achterhals als dunne donkere lijn doorlopend tot op mantel. Wenkbrauwstreep roomwit, opvallend, lopend van snavel tot niet ver achter het oog. Teugel zeer donker, naar de snavel toe breder wordend, duidelijk afgetekend tegen wenkbrauwstreep. Rest kop gevlekt met roodbruine grondkleur. Achterhals iets lichter en nauwelijks gevlekt. Kin en keel roodbruin.

Bovendelen: Zeer donker. Mantel, schouder en vleugel zwaar gevlekt met rossige en gelige vlekjes en veerrandjes. Kleine en middelste dekveren minder getekend en als grijze baan over vleugel lopend. Tertiairs donker met opvallende afwisseling van donkere en rossige dwarsstrepen, toppen zwart.

Onderdelen: Gehele borst en buik tot op onderstaart roodbruin als zomerkleed Rosse Grutto. Zijhals zwaar gevlekt en donkerder dan rest onderdelen. Op middenborst concentratie van donkere vlekjes, niet verbonden met vlekjes op zijhals. Op flanken onopvallende schubjes - verticale, flauw gebogen, donkere streepjes-tussen poten en staart duidelijker wordend.

Staart: Bovenstaart met smalle zwarte en vuilwitte dwarsbanden, subterminale lichte band zuiver wit. Donkere en lichte banden leken ongeveer even breed. Onderstaart roodbruin, iets fletser dan op buik, met vage donkere schubjes en vlekjes. Staartzijde als smalle lichtrossige baan zichtbaar tussen vleugelrand en iets donkerder onderstaart.

Vlucht: Opvallende lichte 'sigaar' op rug, contrasterend met donkere vleugels, mantel en staart. Staart iets lichter dan bovenvleugel. Ondervleugel lichtgrijs met kleine donkere vlekjes. Voorste rand van ondervleugeldekveren iets donkerder dan overige dekveren. Smalle witte achterrand aan vleugel, vooral zichtbaar op armpennen.

Naakte delen: Snavel forser en langer dan van aanwezige Zwarte Ruiter, geschat iets meer dan tweemaal de lengte van de kop. Snavelbasis grijs, rest snavel donker, maar door foerageren moeilijk te zien. Poten relatief kort, tibia (scheenbeen) korter dan van kemphaan, kleur grijs of grijsgroen. Iris donker.

Geluid: Bij opvliegen een aantal malen herhaald, maar niet aaneengesloten, enkellettergrepig, hoog en schel 'kiek' of 'kie'. Eenmaal vrij snel en aaneengesloten 'krik-krik-krik'.

Gedrag: Actiever foeragerend dan overige aanwezige steltlopers. Snavel voortdurend verticaal gericht op en neer bewegend als een naaimachine, in ondiep water. Meestal foeragerend dichtbij groep kempaanen en soms met deze opvliegend. Vlucht laag en snel.

Determinatie: De plumpe gestalte met extreem lange snavel en vrij korte, licht gekleurde poten, de roodbruine kleur en de wijze van foerageren, duiden zonder twijfel op een Grote Grijze Snip of een Kleine Grijze Snip. De enkelvoudige roep sluit de Kleine Grijze Snip uit. Die laat een drievoudig 'tjoe-tjoe-tjoe' horen. De vogel betrof daarom een Grote

Grijze Snip, en wel in adult zomerkleed. De lange snavel, het doorlopen van de roodbruine kleur tot op de onderstaart, de schubtekening op de flanken en de vrij donkere staart passen beter op de Grote Grijze Snip. De Kleine Grijze Snip heeft meestal een witte onderstaart en meer wit op de bovenstaart, waardoor minder contrast met de witte 'sigaar' op de rug ontstaat. De snavel van de Kleine Grijze Snip is meestal korter dan die van de Grote Grijze Snip, maar hierin treedt veel overlap op. Voorts kan de Grote Grijze Snip mogelijk verward worden met de Rosse Grutto, maar deze is groter, heeft donkere poten, een licht opgewipte snavel, meer wit op de stuit en een ander foerageergedrag.

Voorkomen: De Grote Grijze Snip broedt in Noordwest-Canada, Alaska en Oost-Siberië en overwintert in het zuidelijk deel van de Verenigde Staten en Midden-Amerika. Het is één van de regelmatigste Amerikaanse dwaalgasten in Europa. In Engeland worden er per jaar circa 7 gezien, meestal juvenielen in september en oktober, die de Atlantische Oceaan overgevlogen zijn. Uit waarnemingen van adulte vogels in vele landen in Europa, voornamelijk in het zomerhalfjaar, mag geconcludeerd worden, dat deze vogels in Europa kunnen blijven hangen en een noord-zuid trekbeweging kunnen maken, zoals in Amerika.

Hoewel de Kleine Grijze Snip 'dichterbij' broedt (Noordoost-Canada), is hij in Europa zeer zeldzaam. Er is slechts een handvol waarnemingen (niet in Nederland) en daarvan zijn enkele oude gevallen twijfelachtig. Deze waarneming betrof het tweede, door de CDNA (Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna) aanvaarde geval van de Grote Grijze Snip voor Nederland. Het eerste geval betrof een ringvangst te Holwerd (Friesland) op 18 mei 1983. Verder zijn er drie gevallen van een Grijze Snip, waarvan (nog) niet vaststaat of het een Kleine dan wel Grote Grijze Snip betrof (één in de Lauwersmeer in 1971!). Twee van die gevallen zijn nog in behandeling bij de CDNA en hebben hoogstwaarschijnlijk eveneens

betrekking op de Grote Grijze Snip. Bovenstaand geval betrof het eerste exemplaar in Nederland, dat gedurende een langere periode door een groot aantal waarnemers geobserveerd kon worden.

De provincie Groningen leverde het afgelopen jaar een grote bijdrage aan de lijst van zeldzame soorten in Nederland met waarnemingen van een Giervalk, een Roodkeelstrandloper en deze Grote Grijze Snip.

Literatuur:

Koopman, K. & Wijmenga, E. 1984
Ringvangst van Grote Grijze Snip te
Holwerd in mei 1983. Dutch Birding
6:1 9-13.

Marchant, J., Prater, T. &
Hayman, P. 1986 Shorebirds: an identification guide to the waders of the world. London & Sydney.
National Geographic Society 1983.
Field guide to the birds of North America. Washington.

NB. Dit artikel verschijnt in een iets uitgebreidere versie in Dutch Birding.

Bert de Bruin
H.W. Mesdagplein 10
9718 HS GRONINGEN

Enno Ebels
Oostsingel 134
2612 HJ DELFT